

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 609/2013-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. októbra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť V. T., trvale bytom K., prechodne Veľká Británia, zastúpeného advokátkou JUDr. Z. H., Ž., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 36 T 112/2011 a postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 18/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. T. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. júla 2013 doručená sťažnosť V. T. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 36 T 112/2011 a postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 18/2013.

Sťažovateľ uviedol, že bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 36 T 112/2011 z 11. októbra 2012 uznaný za vinného z prečinu zanedbania povinnej výživy. Sťažovateľ sa proti rozsudku odvolal a namietal, že si plní vyživovaciu povinnosť, nie však v rozsahu uloženom mu rozsudkami okresného súdu sp. zn. 8 C 227/2009 z 1. marca 2010 a sp. zn. 21 P 358/2009 z 1. marca 2010, ale podľa svojich finančných možností. Podľa tvrdenia sťažovateľa súd prvého stupňa v trestnom konaní neskúmal, aké sú jeho skutočné možnosti plniť si vyživovaciu povinnosť podľa uvedených rozsudkov, ale prevzal závery, ku ktorým dospel v označených konaniach, hoci posudzované obdobie nebolo zhodné. Krajský súd zamietol odvolanie sťažovateľa uznesením sp. zn. 2 To 18/2013 z 10. apríla 2013.

Sťažovateľ je toho názoru, že mu postupom všeobecných súdov v trestnom konaní nebolo umožnené vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, a preto navrhol, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a takto rozhodol:

„Právo sťažovateľa, zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom v konaní pred Okresným súdom Žilina č. k. 36T/112/2011 a Krajský súdom v Žiline č. k. 2 To/18/2013 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Krajskému súdu v Žiline, aby v konaní 2To/18/2013 rozhodol o tom, že súd prvého stupňa by mal podrobne preskúmať majetkové pomery obžalovaného a povinného na plnenie vyživovacej povinnosti a to bez ohľadu na konanie o výživnom vedenom v občianskoprávnom konaní.

Zároveň sťažovateľ žiada o priznanie náhrady trov konania, ktorú je Okresný súd Žilina povinný zaplatiť právnej zástupkyňi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

1. K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu

Ústavný súd vo svojej judikatúre stabilne uvádza, že jeho právomoc poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sa riadi princípom subsidiarity a je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy, ktoré sú povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto právomoc ústavného súdu nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Vzhľadom na to, že sťažovateľ mal možnosť domáhať sa ochrany označeného práva v rámci sústavy všeobecných súdov podaním odvolania krajskému súdu, ktorú aj využil, je

daný dôvod na odmietnutie sťažnosti v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu

Ústavný súd po posúdení obsahu sťažnosti konštatuje, že sťažnosť nespĺňa zákonom predpísané náležitosti. Sťažovateľ namieta porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy, ktoré okrem tvrdenia: „*Sťažovateľ má za to, že prostredníctvom všeobecných súdov Slovenskej republiky mu nebolo umožnené uplatniť si právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom*“, nijako neodôvodnil. Z predložených príloh pritom vyplýva, že sťažovateľ bol prítomný a vyjadril sa na hlavnom pojednávaní pred okresným súdom a krajský súd konal o odvolaní na verejnom zasadnutí. Vzhľadom na absenciu odôvodnenia, osobitne vo vzťahu k odvolaciemu konaniu, nemožno posúdiť, či by prichádzal do úvahy dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku (hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky). V zásade však platí, že pokiaľ sťažovateľ namieta závažné právne pochybenie, v dôsledku ktorého by mu bola upretá možnosť byť prítomný a vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom, má k dispozícii účinný právny prostriedok (dovolanie), prostredníctvom ktorého môže dosiahnuť nápravu ešte pred tým, ako sa obráti na ústavný súd.

Z odôvodnenia sťažnosti „*Sťažovateľ má za to, že súd prvého stupňa vôbec neskúmal, či je v jeho možnostiach a schopnostiach plniť si vyživovaciu povinnosť v zmysle vyššie citovaných rozsudkov*“ vyplýva námietka smerujúca k porušeniu práva na súdnu ochranu zaručenú čl. 46 ods. 1 ústavy. Toto tvrdenie sťažovateľa však nijako neodôvodňuje namietané porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy, čo signalizuje zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti (nie je daná príčinná súvislosť medzi postupom krajského súdu a označeným základným právom).

Ústavný súd poukazuje na to, že sťažovateľ je kvalifikovane právne zastúpený. Účelom povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom je podanie návrhu v súlade s podmienkami ustanovenými zákonom o ústavnom súde. Advokát je podľa § 18

ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08).

Vzhľadom na absenciu ústavnoprávne relevantného odôvodnenia namietaného porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, je daný dôvod na odmietnutie sťažnosti v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Ústavný súd už len v závere poznamenáva, že ani petit sťažnosti nezodpovedá § 56 zákona o ústavnom súde (ústavný súd nemôže prikázať všeobecnému súdu, ako má rozhodnúť).

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. októbra 2013